

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CREATOARE A ELEVILOR PRIN METODE INTERACTIVE

Școala Gimnazială „Sf. Trei Ierarhi” Hanu Conachi
Comuna Fundeni, Jud. Galați
Profesor pentru învățământul primar: PORTASE MARIA

Metodele de învățământ sunt căi prin care cadrul didactic transmite elevilor cunoștințe și le formează priceperi și deprinderi. Alegerea lor nu se face la întâmplare. Cadrul didactic trebuie să aleagă dintre metodele de învățare pe cele care îl ajută la realizarea unui învățământ de calitate. O metodă considerată inițial tradițională poate dobândi caracteristici care să o plaseze în contextul modernității.

Dintre metodele moderne specifice învățării active pe care le-am aplicat cu succes la orele de matematică sunt: brainstorming-ul, ciorchinele, cubul, diagrama Wenn, cvintetul, metoda cadranelor.

Brainstorming-ul este una dintre cele mai răspândite metode în stimularea creativității. Etimologic, "brainstorming" provine din engleză, din cuvintele "brain" (creier) și "storm" (furtună), plus desinența "ing" specifică limbii engleze, ceea ce înseamnă "furtună în creier", efervescență, aflus de idei. La ora actuală este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității de grup. Mănuită cu profesionalism, flexibilitate și inspirație, brainstorming-ul este o metodă accesibilă de învățare și stimulare a creativității.

Brainstorming-ul este prezent chiar în activitatea de compunere de probleme. În scopul stimulării creativității, trebuie apreciat efortul fiecărui elev și să nu se înlătore nici o variantă propusă de aceștia.

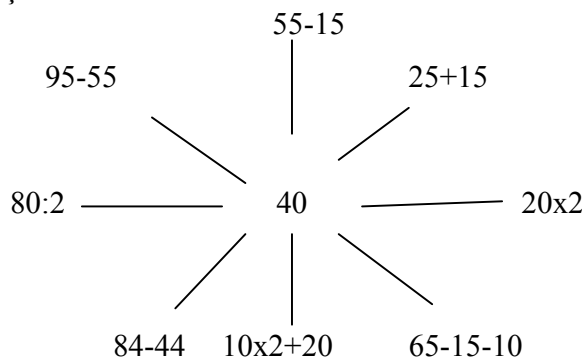
Exemplu: Le-am cerut elevilor să compună o problemă după următorul exercițiu: $38-6=32$

1. Ani are 38 ani. Câți ani au trecut de când avea 6? R: 32 ani ($38-6=32$).
2. Dan are 6 ani. Peste câți ani va avea 38? R: 32 ani ($38-6=32$).
3. Emi are 6 ani, iar Alina 38 ani. Cu câți ani este mai mare Alina decât Emi? R: cu 32 ani .
4. Dan are 6 ani, iar Alina 38 ani. Cu câți ani este mai mic Dan decât Alina? R: cu 32 ani .
5. Dan are 6 ani, iar Alina 38 ani. Peste câți ani Dan va avea vârsta Alinei? R: peste 32 ani.
6. Dan are 6 ani, iar Alina 38 ani. Câți ani au trecut de când Alina a avut 6 ani? R: 32 ani .

Ciorchinele este o tehnică de predare-învățare care-i încurajează pe elevi să gândească liber, deschis și creator; este o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor date; este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe și convingeri, evidențind modul propriu de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut.

Exemplu:

Găsiți exerciții al căror rezultat este numărul 40.

Metoda ciorchinului dă rezultate deosebite și atunci când elevii lucrează în echipă. Fiecare membru al echipei va găsi cel puțin două exerciții al căror rezultat este 40.

Cubul este o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Sarcinile de pe fețele cubului sunt invariabile din perspectivă acțională: descrie, compară, explică (asociază), argumentează, analizează, aplică.

Exemplu:

1. Descrie importanța cifrei 2 în fiecare din numerele: 230, 629, 732, 222,
2. Compară numerele: 524 și 298; 943 și 676; 245 și 534.
3. Explică proprietatea adunării numită comutativitate prin două exemple date de tine.
4. Argumentează valoarea de adevăr a următorului calcul matematic, efectuând proba în două moduri: $735-221=514$.

5. Analizează propozițiile de mai jos și anulează-o pe cea care nu prezintă un adevăr:

Unul din termenii necunoscuți ai adunării se află prin adunare.

Descăzutul se află prin adunare.

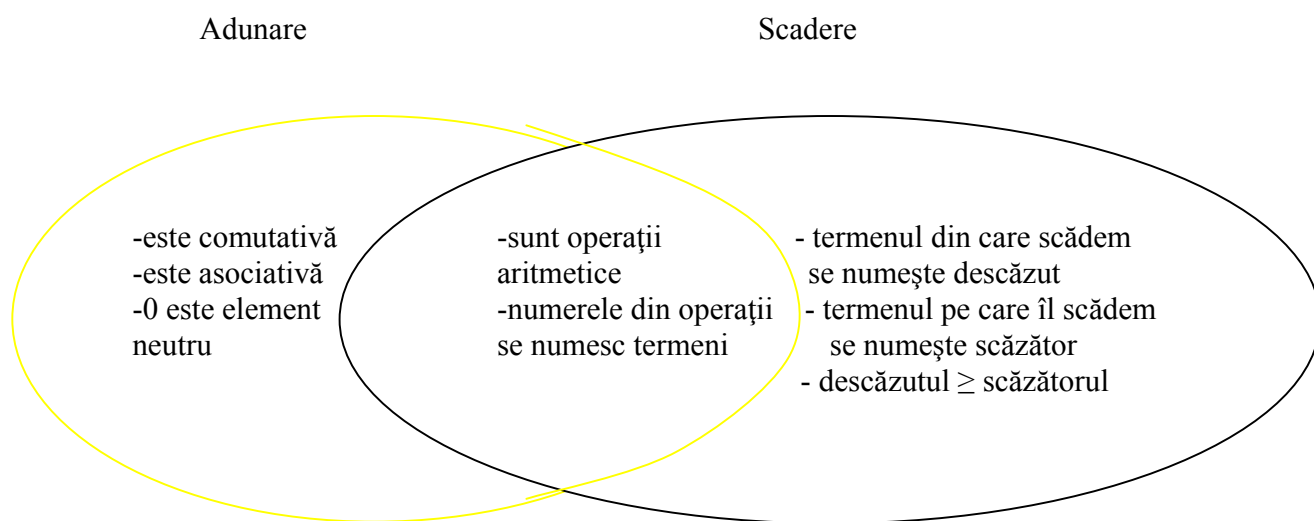
Scăzătorul se află prin scădere.

6. Aplică proprietățile cunoscute ale adunării pentru a rezolva exercițiul rapid.

Diagrama Wenn are rolul de a reprezenta sistematic, într-un mod cât mai creativ, asemănările și deosebirile evidente între două operații matematice, între două figuri geometrice etc. Metoda este potrivită la lecțiile de consolidare. Activitatea poate fi organizată în grup, perechi sau chiar frontal.

Exemplu:

Reprezentați în diagrama Wenn ceea ce știți despre adunare și scădere.

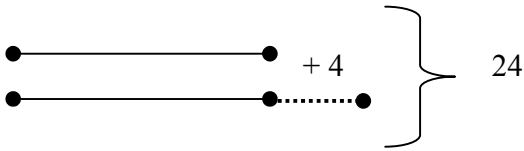
Cvintetul. Metoda se potrivește orelor de consolidare și recapitulare sau momentului asigurării retenției și transferului în orele de predare. Un cvintet este o poezie cu 5 versuri prin care se exprimă și se sintetizează conținutul unei lecții sau a unei unități de învățare într-o exprimare concisă ce evidențiază reflecțiile elevului asupra subiectului în cauză.

Metoda cadranelor urmărește implicarea elevilor în realizarea unei înțelegeri cât mai adecvate a unui conținut informațional. Această metodă se poate folosi frontal și individual, în rezolvarea problemelor prin metoda grafică.

Prin trasarea a două axe perpendiculare, fișa de lucru este împărțită în patru cadrane, repartizate în felul următor:

- I – textul problemei;
- II – reprezentarea grafică a problemei;
- III – rezolvarea problemei;
- IV – răspunsul problemei.

Exemplu:

<p>I.</p> <p>Pe două rafturi sunt 24 de cărți. Pe al doilea raft sunt cu 4 mai multe decât pe primul.</p> <p>Câte cărți sunt pe fiecare raft?</p>	<p>II.</p>
<p>R: 10 cărți</p> <p>14 cărți</p> <p>Verificare: $10 + 14 = 24$</p> <p>$14 - 10 = 4$</p>	<p>Rezolvare</p> <ul style="list-style-type: none"> - suma a două segmente egale: $24 - 4 = 20$ -cărți pe primul raft: $20 : 2 = 10$ -cărți pe al-doilea raft: $10 + 4 = 14$

Scaunul interviuatului. În mod practic, un elev ia loc pe un scaun în fața clasei și va juca rolul ales de el, de învățător sau de copii. Colegii vor juca rolul de “reporteri” și vor pune întrebări din lecție.

Metodele active transformă elevul din obiect în subiect al învățării; este coparticipant la propria formare; angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere; asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă; dezvoltă gândirea critică; dezvoltă motivația pentru învățare; permite evaluarea propriei activități.

Bibliografie:

Neacșu I., Metodica predării matematicii la clasele I – IV, EDP, București, 1988;
 Pintilie M., Metode moderne de învățare – evaluare, Editura Eurodidact, Cluj – Napoca, 2002
 Revista “Viitorul la pătrat”, Nr. 3/2006, Editată de Casa Panda și Editura Bucovina